

Organdonasjon

PODKAST

Behovet for organer er større enn tilbudet, og hvert år dør flere pasienter i donorkø.

- Ja, dessverre så gjør det det. Det dør årlig både lever-, lunge-, hjerte- og nyrepasienter uten å få tilbud om transplantasjon, sier Stein Foss, transplantasjonskoordinator ved Oslo universitetssykehus, Rikshospitalet.

Vanskelige vurderinger

Legene står midt mellom pasienten som kanskje dør, og pasienten som kanskje får livet i gave. Hvilke vurderinger gjør de? Sammen med tre medforfattere har Foss undersøkt hvilke holdninger 435 nevrokirurger og leger ved norske intensivavdelinger egentlig har til organdonasjon.

Når de ser at det ikke finnes håp for pasienten, er det da greit å starte organbevarende behandling? Kan man gi en dypt bevisstløs pasient respiratorbehandling uten at pasienten lider? Er pasienten, de pårørende eller begrensede ressurser den viktigste grunnen til å avslutte respiratorbehandling? Er norsk lov for streng i forhold til å stille dødsdiagnosen?

Ulike holdninger

Undersøkelsen avslører at legene ikke er helt enige. De fleste mener at respiratorbehandling kan gis av en dyp bevisstløs pasient uten at pasienten lider, men 2 av 10 er i tvil. De fleste kan tenke seg å starte organbevarende behandling når det ikke lenger finnes håp for pasienten, men også her er 2 av 10 i tvil.

- Det som er litt urovekkende er at hele 33 % velger å avvike respiratorbehandlingen fremfor å vente til klinisk diagnostikk av total ødeleggelse av hjernefunksjonen kan gjøres, sier Foss

til Tidsskriftets podkast.

I mange land kreves det kun klinisk nevrologisk undersøkelse for å erklære pasienten død før organdonasjon kan gjennomføres. Norge er ett av få land som i tillegg krever bildediagnostikk som sjekker om det er blodsirkulasjon i hjernen (angiografisk påvist opphevet cerebral sirkulasjon).

- Til tross for at mange stoler på klinisk dødsdiagnostikk, mente bare 16 % at dette var tilstrekkelig for å stille dødsdiagnosen før organdonasjon. De fleste ønsket en ytterligere bekreftelse i form av bildediagnostikk, slik loven krever, sier Foss.

Organdonasjon og samfunnets verdier

Kan lovendringer utilsiktet gjøre donasjonsarbeidet vanskeligere? Spørsmålet stilles av professor emeritus Rolf Hanao på lederplass.

- Det kan skape vansker for behandlende lege å forklare de pårørende til en pasient med livstruende hjerneskade-/sykdom at man ikke finner grunnlag for å sette igang behandling, men at man gjerne vil iverksette tiltak for å bevare og bruke pasientens organer.

Transplantasjonslovens dødsbegrep er hjernedød. Kunne noen av vilkårene i transplantasjonsloven endres slik at organdonasjon kunne bli lettere å få gjennomført, spør Hanao.

Publisert: 5. november 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI:

© Tidsskrift for Den norske legeforening 2020. Lastet ned fra tidsskriftet.no